

Fylkesmannens oppfølging av kommuneøkonomien etter koronautbruddet

Fylkesmannens ordfører og kommunedirektørkonferanse
5.november 2020

Jostein Nordhus

Fylkesmannen i Agder

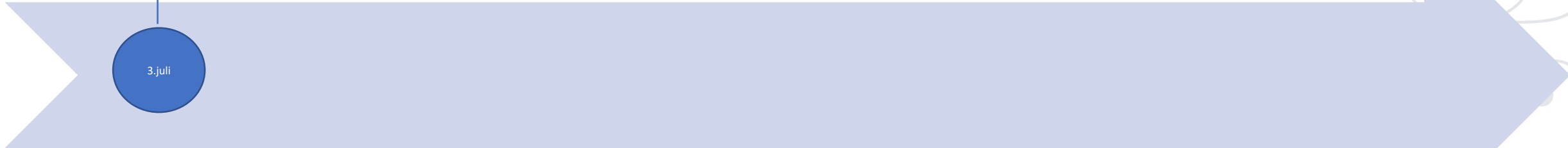
6.nov 2020

Nasjonale tiltak - sommer og høst 2020

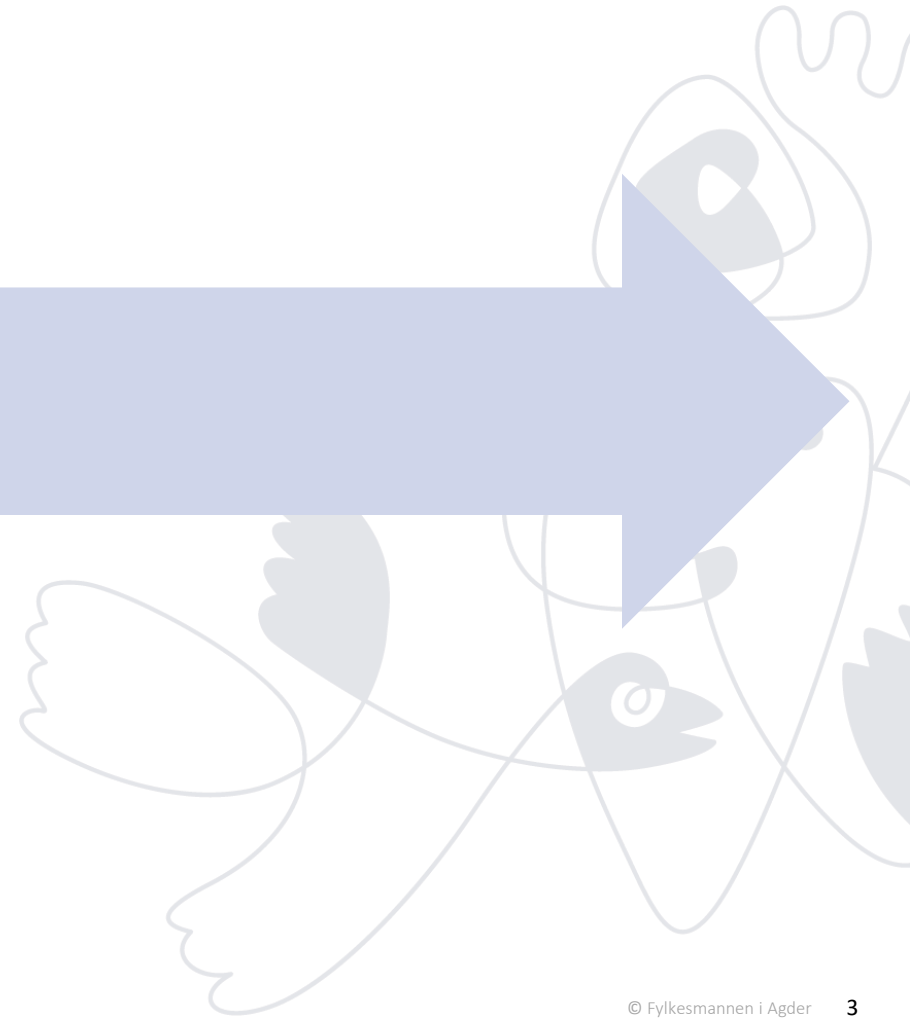
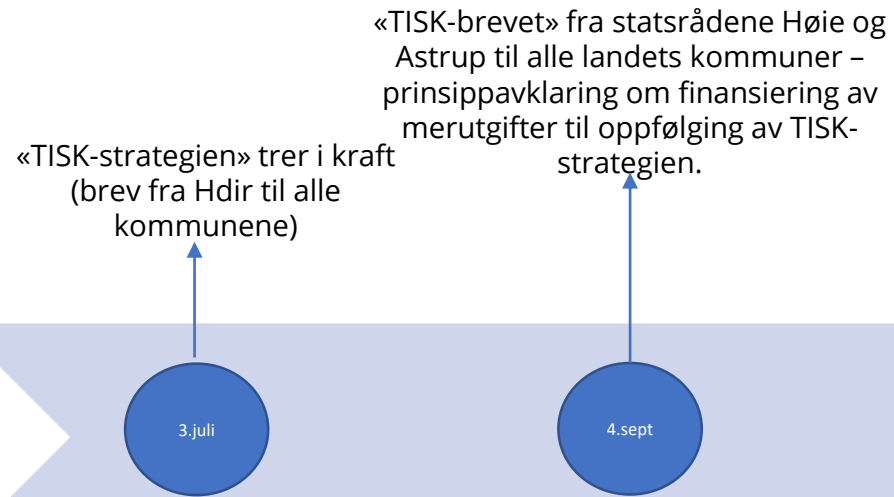

«TISK-strategien» trer i kraft
(brev fra Hdir til alle
kommunene)

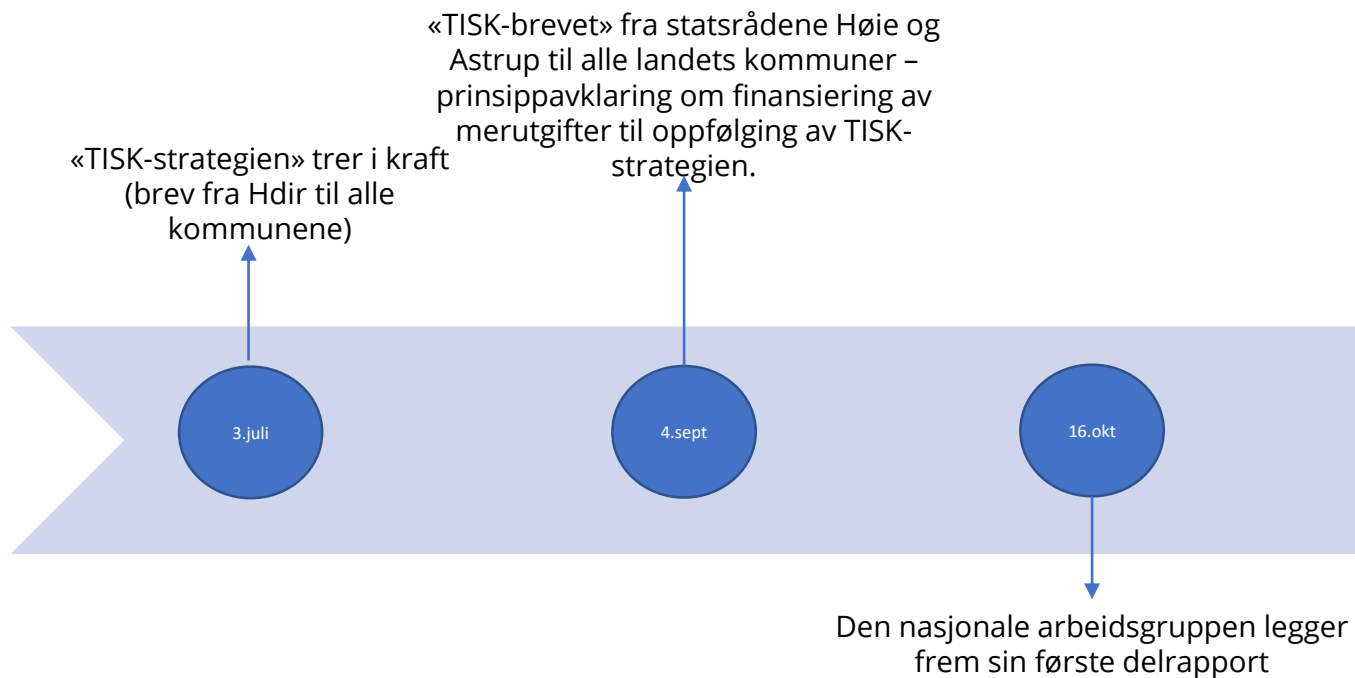
3.juli

Nasjonale tiltak - sommer og høst 2020

Nasjonale tiltak - sommer og høst 2020

Første delrapport fra den nasjonale arbeidsgruppen

Delrapport fra arbeidsgruppen som skal kartlegge økonomiske konsekvenser av covid-19-situasjonen for kommunesektoren

Oktober 2020

Hovedfunn for kommunene (2020):

- Alle har hatt merutgifter/inntektstap – men variasjoner mellom kommunene.
- Høy korrelasjon mellom smittetall og merutgifter.

Hovedkonklusjon:

- Sektoren som helhet er kompensert.
- Utfordring videre: mest mulig treffsikker kompensasjon.

Usikkerhet i arbeidsgruppens anslag

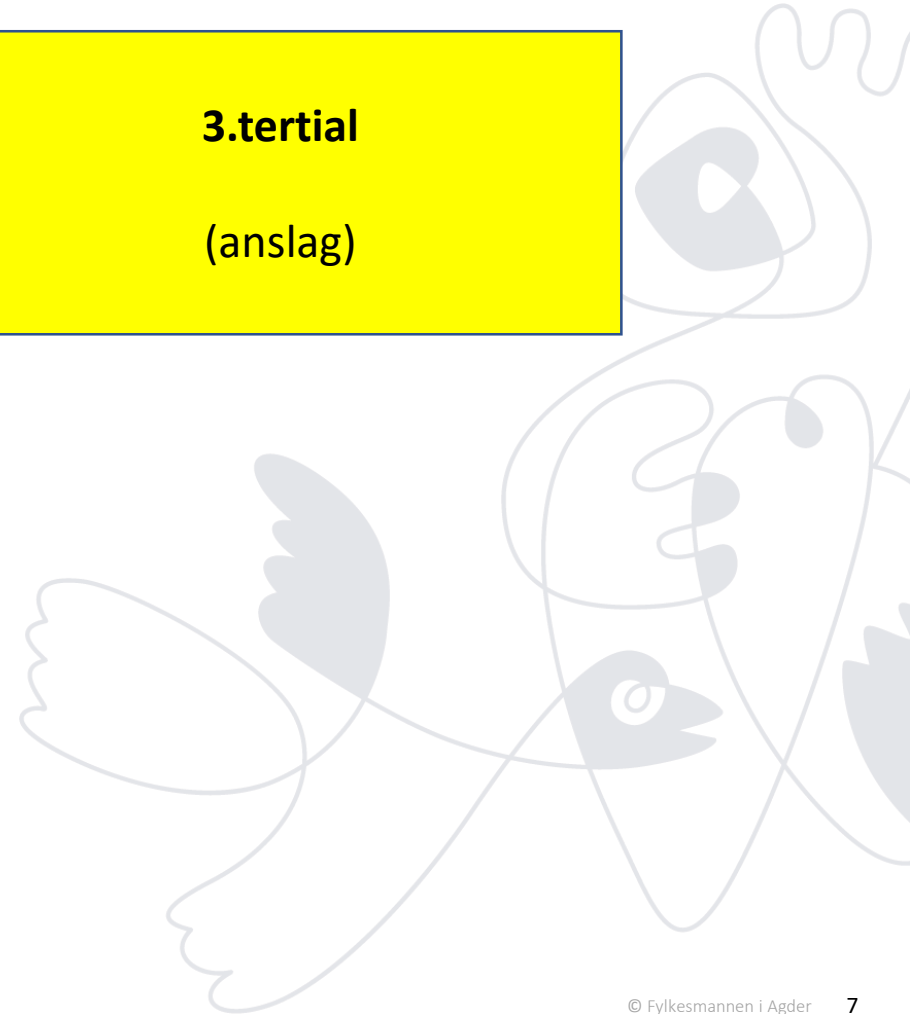
1. og 2. tertial

(regnskapsførte merkostnader og anslått inntektstap)

Usikkerhet i arbeidsgruppens anslag

Usikkerhet i arbeidsgruppens anslag

Utfra at
smittesituasjonen
ultimo september
fortsetter ut året

Usikkerhet i arbeidsgruppens anslag

Usikkerheten knyttet til både:

- Få utvalgskommuner (12)
- Usikker smittesituasjon fremover

Utfra at smittesituasjonen ultimo september fortsetter ut året

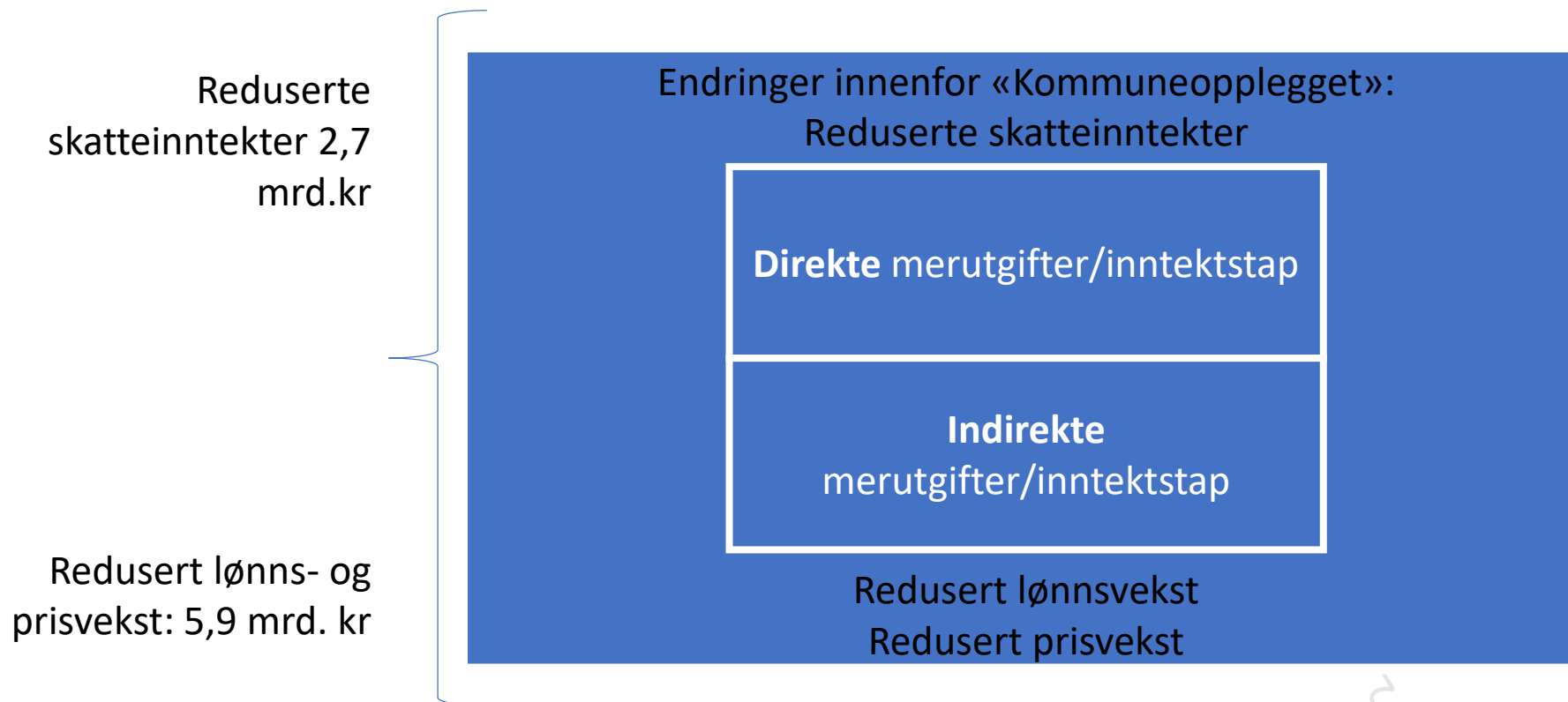
Direkte og indirekte merutgifter

Totale netto merutgifter og inntektsbortfall for hele året anslått til **10 mrd. kroner:**

- 50%** pleie- og omsorg
- 20%** grunnskole og barnehage
- 30%** andre tjenester (kultur, idrett, sosiale tjenester mv)

Endringer skatt, lønns- og prisvekst

Andre «konjunkturmessige» endringer

«Konjunkturmessige» utslag:

Reduserte netto renteutgifter, tap på finansplasseringer, lavere eieruttak.

Endringer innenfor «Kommuneopplegget»:

Reduserte skatteinntekter

Direkte merutgifter/inntektstap

Indirekte
merutgifter/inntektstap

Redusert lønnsvekst

Redusert prisvekst

Arbeidsgruppen: «Kommunesektorens finansielle disposisjoner er ikke en del av kommuneopplegget, og kommunene og fylkeskommunene bærer selv risikoen ved slike tilpasninger.»

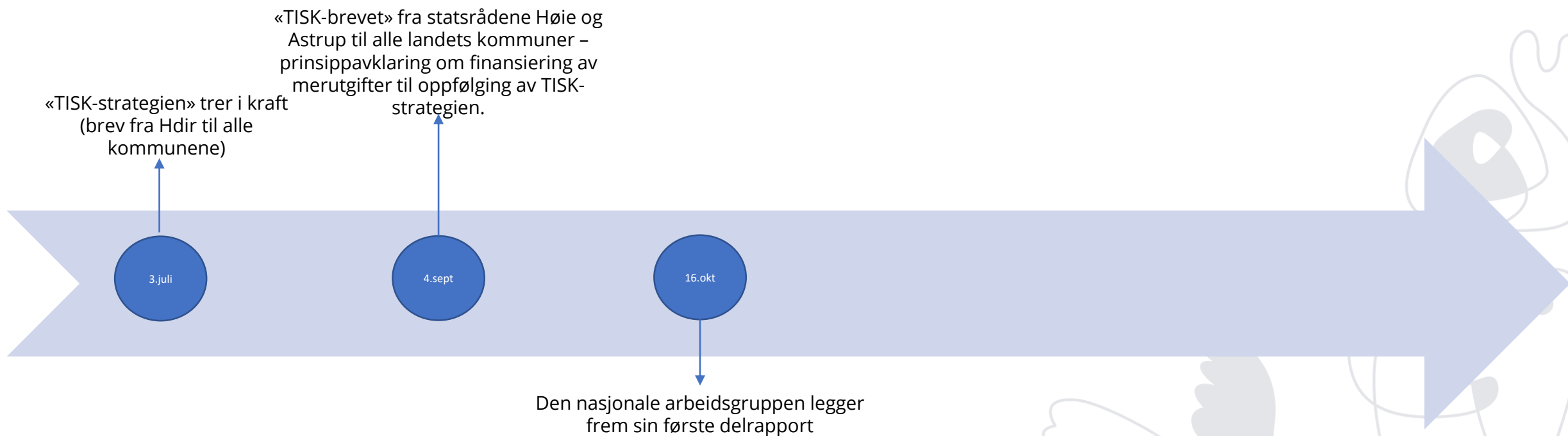
Kommunene kompensert «i makro»

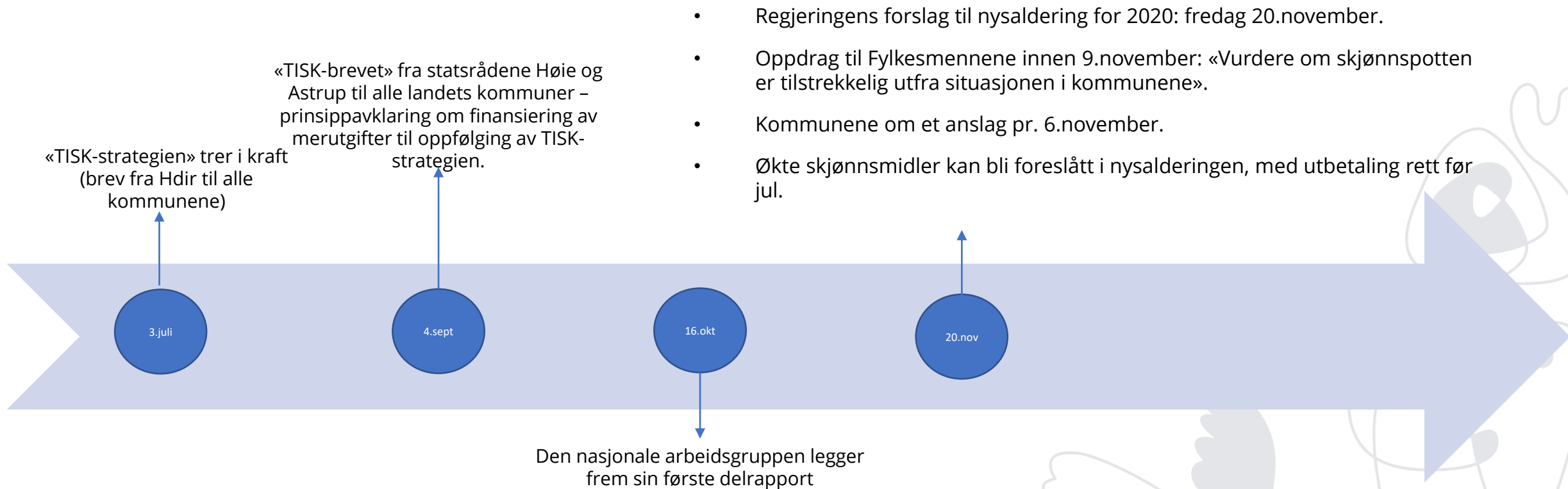
Tiltak	Beløp
<i>Generelle kompensasjonstiltak:</i>	
Økt innbyggertilskudd	3,75 mrd.kr
Kompensasjon for bortfall foreldrebetaling	1 mrd.kr
Redusert arbeidsgiveravgift	1,6 mrd.kr
Skjønnsmidler	1,3 mrd.kr
Til sammen generelle kompensasjonstiltak	7,65 mrd.kr
<i>Andre endringer innenfor kommuneopplegget:</i>	
Reduserte skatteinntekter	-2,7 mrd.kr
Redusert deflator (lønns- og prisvekst)	5,9 mrd.kr
Reduserte netto utgifter skatt+lønns- og prisvekst	3,2 mrd.kr

(vedlikeholdspakke (2,5 mrd.kr) ikke inkludert i kompensasjonstiltakene).

Nasjonale tiltak - sommer og høst 2020

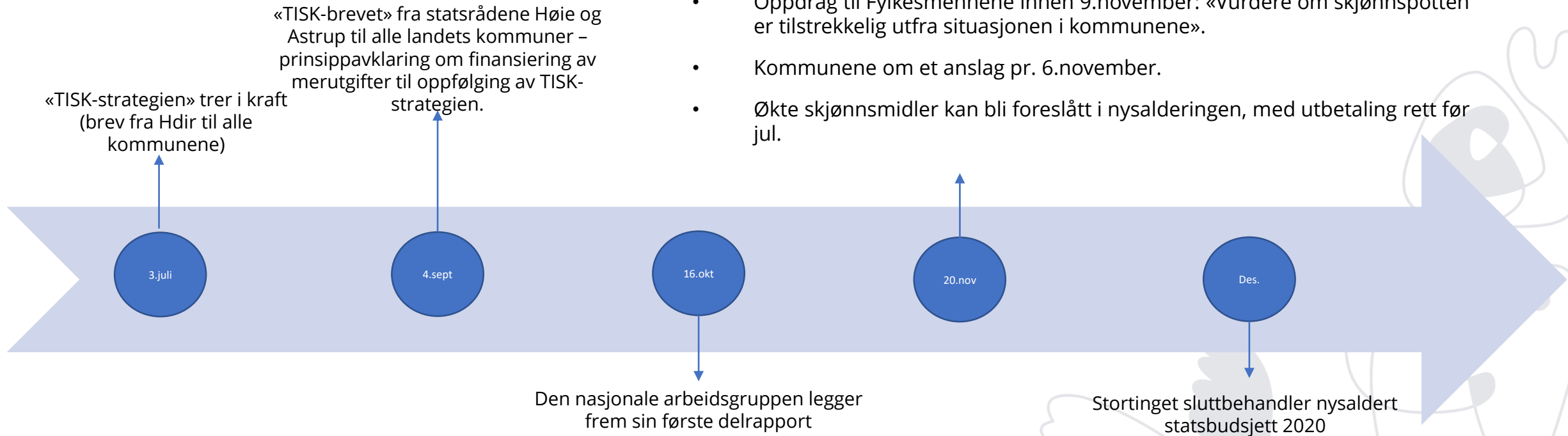
Nasjonale tiltak - sommer og høst 2020

Nasjonale tiltak - sommer og høst 2020

- Regjeringens forslag til nysaldering for 2020: fredag 20.november.
- Oppdrag til Fylkesmennene innen 9.november: «Vurdere om skjønnpotten er tilstrekkelig utfra situasjonen i kommunene».
- Kommunene om et anslag pr. 6.november.
- Økte skjønnsmidler kan bli foreslått i nysalderingen, med utbetaling rett før jul.

Samlede kompensasjonstiltak - kommunene i Agder

Tidspunkt	Bevilgn. (mill.kr)	Tiltak
<i>Generelle bevilgninger</i>		
Mars	221,3	Økt innbyggertilskudd (3,5 mrd.kr. nasjonalt)
April	58,2	Kompensasjon for bortfall av foreldrebetaling i barnehage og SFO (1 mrd. kr. nasjonalt)
Juni	101,1	Redusert arbeidsgiveravgift (kommunenes egne anslag – 2,2 mrd. kr. nasjonalt)
SUM	380,6	
<i>Skjønnsmidler (Agders fylkesramme)</i>		
Mars-oktober	57,3	Kommuner som har hatt merutgifter/smittevern/TISK-strategien
TOTALT	437,9	

(«vedlikeholdspakken» på 139,7 mill. kroner til kommunene i Agder - vedtatt i Stortinget 19.juni, kommer i tillegg).

(skjønnsmidler: under 1/5 av samlet kompensasjon)

Skjønnsmidler til Agder-kommunene

Hittil tildelt:

Dato	Beløp	Kriterie	Grunnlag
28.sept	Kr. 25.194.000	Større merutgifter i forbindelse med koronautbruddet	Merutgifter og inntektstap fra utbruddet og frem til 31.7

Kommende tildelinger:

Dato	Beløp	Kriterie	Grunnlag
30.nov	Kr. 34.300.000	<ul style="list-style-type: none"> • Utgifter til smittevern i det kommunale tjenestetilbudet • Særlig store utgifter til oppfølging av TISK-strategien ifm. store utbrudd	<ul style="list-style-type: none"> • Merutgifter og inntektstap fra 1.8-31.10 • Ekstra store utgifter til kommuner med store utbrudd

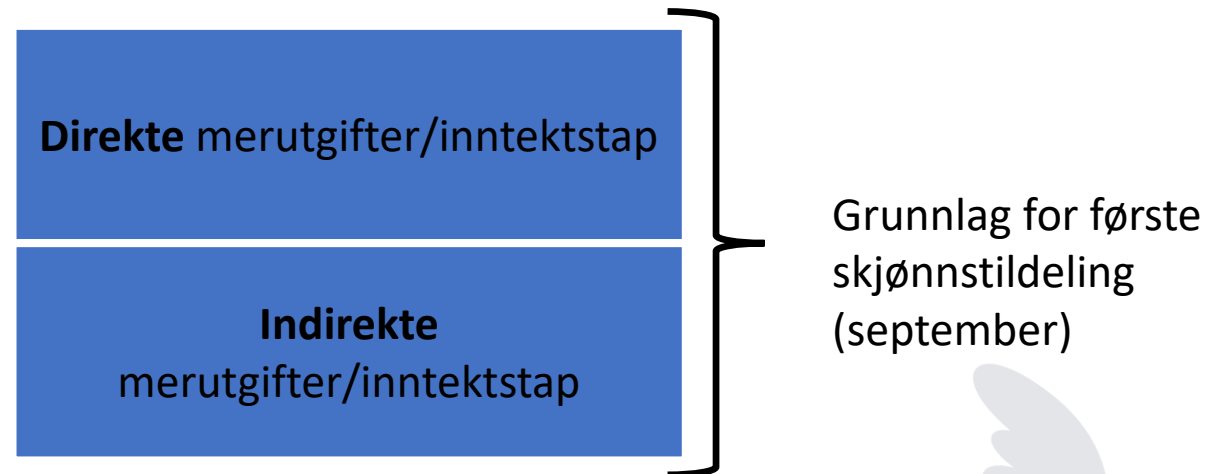
Føring for kommende tildelinger:

- «.. se alle tildelingene av skjønnsmidler for 2020 grunnet koronapandemien i sammenheng»

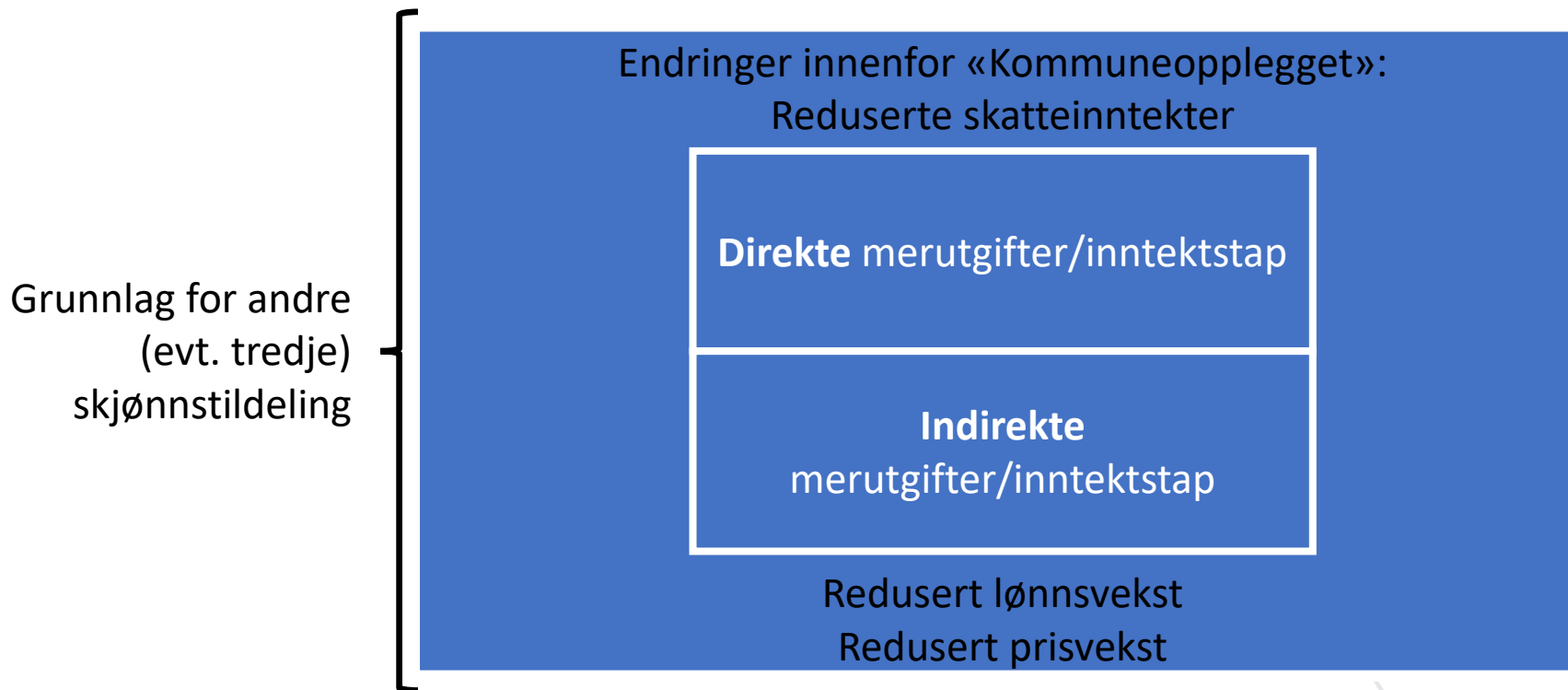
og

- «ha et helhetlig blikk på situasjonen som kommunene står i».

Merutgifter og kompensasjon 2020

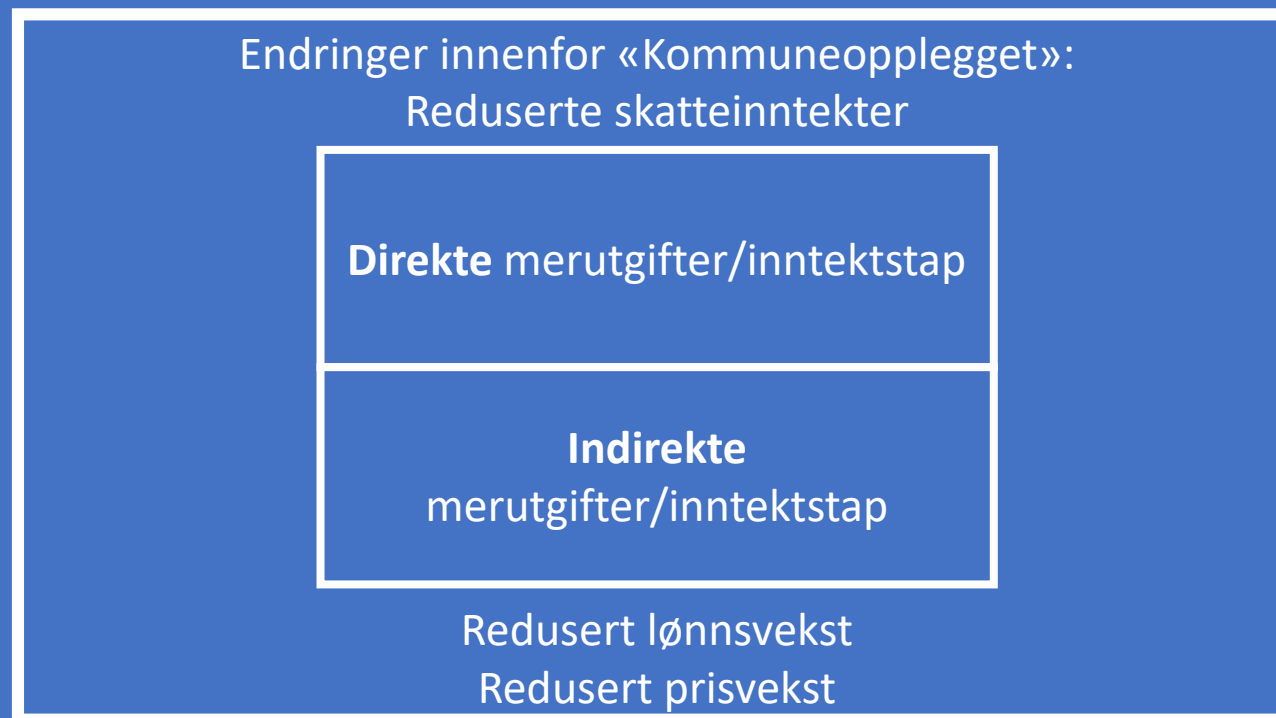
Merutgifter og kompensasjon 2020

Merutgifter og kompensasjon 2020

«Konjunkturmessige» utslag holdes utenfor:
Reduserte netto renteutgifter, tap på finansplasseringer, lavere eieruttak.

Arbeidsgruppen: «Kommunesektorens finansielle disposisjoner er ikke en del av kommuneopplegget, og kommunene og fylkeskommunene bærer selv risikoen ved slike tilpasninger.»

Forslag til «Tilleggsnummer» for 2021

Mer penger til kommunene neste år

Pressemelding | Dato: 29.10.2020

Koronapandemien har ført til store utgifter for kommunene. – For at kommunene skal kunne fortsette å levere gode tjenester både under og etter denne krisen, foreslår regjeringen å bevilge mer enn syv milliarder kroner ekstra til kommunesektoren i neste års statsbudsjett, sier Nikolai Astrup, kommunal- og moderniseringsminister (H).

Kommunene står i førstelinjen for å bekjempe viruset. Samtidig skal de sørge for at innbyggerne får gode velferdstjenester, som barnehage, skole, eldreomsorg og kollektivtilbud.

– Det siste året har kommunene kombinert de vanlige oppgavene med strenge krav til smittevern og stort press på helsetjenestene. Det har vært krevende og kostbart for mange kommuner. Derfor er det viktig for regjeringen å stille opp, sier Astrup.

(Pressemelding regjeringen.no 29.10.2020, samlet forslag fra regjeringen til Stortinget 6.november).

Varsel om ekstra bevilgninger:

- Økt innbyggertilskudd **4,4 mrd.**
- Skjønnsmidler kommuner **1,5 mrd.**
- Økt rammetilskudd etterlevelse regler for arrangementer, serveringssteder mv. **321 mill.**

Gjelder foreløpig for **1.halvår 2021.**

Forslag til «Tilleggsnummer» for 2021

Mer penger til kommunene neste år

Pressemelding | Dato: 29.10.2020

Koronapandemien har ført til store utgifter for kommunene. – For at kommunene skal kunne fortsette å levere gode tjenester både under og etter denne krisen, foreslår regjeringen å bevilge mer enn syv milliarder kroner ekstra til kommunesektoren i neste års statsbudsjett, sier Nikolai Astrup, kommunal- og moderniseringsminister (H).

Kommunene står i førstelinen for å bekjempe viruset. Samtidig skal de sørge for at innbyggerne får gode velferdstjenester, som barnehage, skole, eldreomsorg og kollektivtilbud.

– Det siste året har kommunene kombinert de vanlige oppgavene med strenge krav til smittevern og stort press på helsetjenestene. Det har vært krevende og kostbart for mange kommuner. Derfor er det viktig for regjeringen å stille opp, sier Astrup.

(Pressemelding regjeringen.no 29.10.2020, samlet forslag fra regjeringen til Stortinget 6.november).

Varsel om ekstra bevilgninger:

- Økt innbyggertilskudd **4,4 mrd.**
- Skjønnsmidler kommuner **1,5 mrd.**
- Økt rammetilskudd etterlevelse regler for arrangementer, serveringssteder mv. **321 mill.**

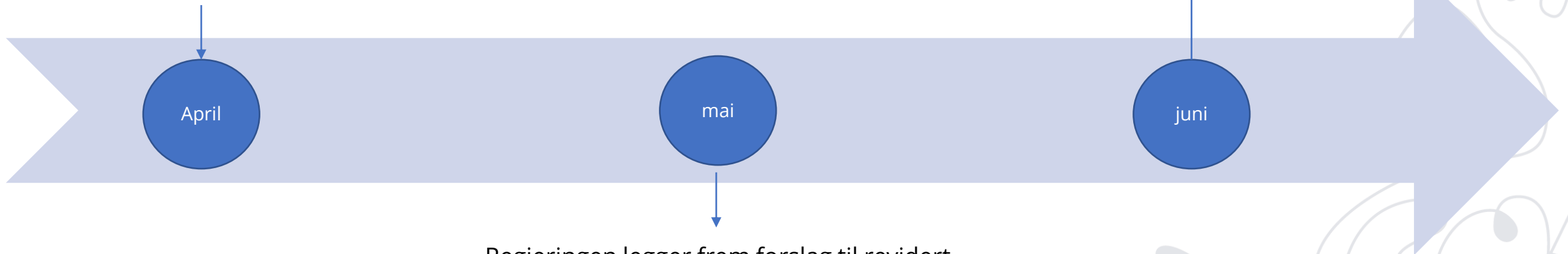
Gjelder foreløpig for **1.halvår 2021.**

Foreløpig tidslinjal våren 2021

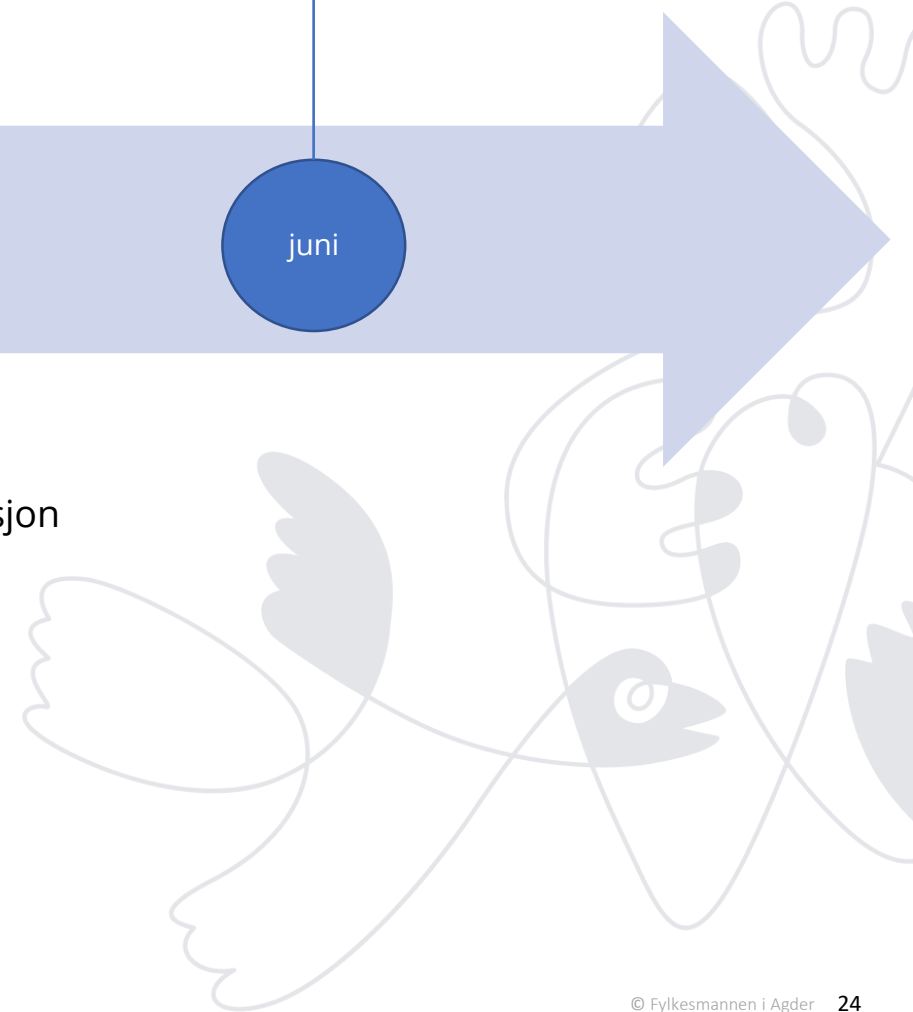

Andre delrapport fra arbeidsgruppen (viktig grunnlag for regjeringens arbeid med revidert nasjonalbudsjett 2021 og vurdering av kompensasjon for 2.halvår 2021).

Revidert nasjonalbudsjett 2021 behandles i Stortinget

Regjeringen legger frem forslag til revidert nasjonalbudsjett 2021, inkl. forslag til evt. kompensasjon for 2.halvår 2021.

Oppsummering - viktige datoer resten av 2020

Tidspunkt	
Fordeling av hittil tildelte skjønnsmidler for 2020 (34,3 mill.kr)	
18.nov	Kommunenes søknadsfrist for hittil tildelte skjønnsmidler til smittevern og TISK
30.nov	Fylkesmannen fordeler hittil tildelte skjønnsmidler til smittevern og TISK
Nysaldering av budsjett 2020 og evt. flere skjønnsmidler	
9.nov	Fylkesmannen sender anslag for behov for skjønnsmidler for 2020 til departementet
20.nov	Regjeringen legger frem forslag til nysaldering av statsbudsjettet for 2020
	Eventuelt: nye fylkesrammer for en siste skjønnsdeling i desember (med forbehold om Stortingets godkjenning).
18.des	Eventuell ekstra utbetaling av en siste skjønnsdeling
Budsjett 2021	
6.nov	Regjeringen legger frem forslag til «tilleggsnummer» til statsbudsjettet for 2021